

Wikipedia rządzi się swoimi prawami

5 kwietnia 2012

W wirtualnej encyklopedii za jaką uchodzi Wikipedia panuje zasada, że broni się swojego zdania do upadłego, a administratorzy są tylko narzędziem do wykonywania zleceń. Hasła nie muszą być prawdziwe, byle były poprawnie napisane i miały wiernych obrońców. O kulisach tworzenia haseł i cenzurze w Wikipedii rozmawiamy z Łukaszem Lissowskim w rozmowie „Bez Cenzury” u Fiatowca.

FIATOWIEC: Jak długo trwała twoja przygoda z Wikipedią, kiedy się zaczęła, czym się zajmowałeś?

ŁUKASZ LISSOWSKI: Edytować zacząłem w 2006 roku. Zauważyłem, że nie ma hasła Partia Pracy Korei więc utworzyłem je. Zajmowałem się wieloma rzeczami. Były to przeważnie wpisy związane z polityką oraz sportem, z czasem także aktualne rzeczy np. artykuły o zmarłych osobach, katastrofach, itp. Oprócz pisania artykułów, Wikipedię wykorzystywałem do porządkowania własnych książek, np. wpisywałem szablon cytuj książkę z informacją o czymś do hasła było to o tyle wygodne, że oprócz uźródłowienia informacji łatwiej było coś znaleźć.

– Obecnie nie jesteś wikipedystą?

– Obecnie jedynie robię zdjęcia samej Wikipedii nie edytuję z różnych powodów, m.in. bo mam zablokowane IP, obecnie wolę robić zdjęcia niż pisać.

– Patrząc z twojej perspektywy, dlaczego po 6 latach nagle ktoś zdecydował, aby skasować hasło Partia Dobrego Humoru?

– Z partiami politycznymi jest dość skomplikowana sprawa, nie ma bowiem kryteriów którymi należy się kierować tworząc hasło w tym temacie, na ogół założenie to, że partia musi mieć

posłów w sejmie choć jedną kadencję. W przypadku Partii Dobrego Humoru był brak tego warunku stąd hasło trafiło do poczekalni, a potem zostało usunięte. Wcześniej po prostu nikt nie zgłaszał zastrzeżeń do hasła.

– Dyskusję nad tematem skasowania hasła Partia Dobrego Humoru wśród wikipedystów rozpoczął link do pewnego artykułu wklejony przez jednego z nich, a potem każdy z dyskutantów powielał informacje zawarte w tym artykule, co spowodowało usunięcie. Nie sądzisz, że mogło to mieć wpływu na ich decyzję o skasowaniu?

– Link który zapoczątkował dyskusję mógł się do tego przyczynić ponieważ nie było i nie ma kryteriów encyklopedyczności partii politycznych. Przez co każde zgłoszenie jest rozpatrywane indywidualnie.

– Otrzymałem informację, że decyzję podjęli doświadczeni wikipedyści, których żaden tekst zewnętrzny nie jest w stanie zmanipulować. Wierzysz, że lektura tego tekstu naprawdę nie miała jakiegokolwiek wpływu na ich decyzję?

– Mogła mieć wpływ na zgłoszenie, ale na decyzję raczej nie, bo w dyskusji może wziąć udział każdy, jedyny mankament to 24h tryb usuwania.

– Jak zapadają takie decyzje? Decyduje większość, a może ktoś jest ważniejszy i ma więcej do powiedzenia, jeśli chodzi o decyzje? A może wystarczy decyzja jednej osoby?

– Raczej siła argumentu, a nie ilość głosów. Jeśli np. nie ma przesłanek do pozostawienia hasła, bo jest zbyt krótkie w złej formie to jest usuwane. Ale w tym wypadku mogło być tak, że partia nie miała reprezentantów w sejmie i dlatego ją usunęli.

– W okienku z prawej strony była wyraźna informacja, że PDH to partia satyryczna. Sądzisz, że fakt, iż nie jest ona zarejestrowana w rejestrze partii politycznych, zdecydował o usunięciu, czy może coś innego?

– Zdecydowanie mogło tak być podobny los spotkał kiedyś partię ĘĄ szczerzy do bólu.

– Czy w Wikipedii są tylko poważne hasła? Hanka Mostowiak, krasnoludki... Nie sądzisz, że dobrym pomysłem byłoby zorganizowanie konkursu na najdziwniejszy wpis w Wikipedii? Sądzisz, że po takim konkursie trochę haseł zostałoby wykasowanych? Skoro ktoś po latach stwierdził, że PDH nie nadaje się do Wikipedii, może takich haseł jest znacznie więcej?

– To nie tak, bo wszystko zależy czego hasło dotyczy. Proszę zobaczyć [hasła Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllllantysiliogogogoch i Taumatawhakatangihangakoauauotamateapokaiwhenuakitanatahu](#). Te hasła są fikcją, ale te nazwy zostały wykorzystane kilkakrotnie dla podniesienia jakości haseł. Tak się robi dosyć często na Wikipedii, a więc to trochę tworzenie bytów nie istniejących, ale popartych jakąś fabułą.

– Wracając jednak do decyzji o skasowaniu wpisu, czy gdybyś ty miał zdecydować, usunąłbyś PDH z Wikipedii?

– Nie, ponieważ uważam, że hasło nie było źle zrobione.

– Czy takie działania, jak usunięcie PDH z Wikipedii służą jej, czy szkodzą?

– Moim zdaniem takie akcje są nie potrzebne, bo hasło nikomu nie szkodziło, niemniej tryb w jakim skasowano hasło jest poprawny z punktu widzenia zasad.

– A może chodziło o efekt marketingowy, by dzięki takiej decyzji o Wikipedii znowu było głośniejsze w Polsce?

– „Wiki” jest już i tak bardzo popularna, takie akcje nie mają sensu, na początku może by to pomogło, ale teraz może być różnie...

– Czy można usunąć z całej Wikipedii jakąś treść

automatycznie, z kilkudziesięciu haseł, czy robi się to ręcznie? Np. 50 osób miało wpisane, że jest członkiem Partii Dobrego Humoru. Dziś w żadnym z tych haseł nie ma śladu o PDH. Był to automat czy ręczna robota? Co ma zrobić osoba, której wbrew jej woli skasowano, że jest członkiem PDH? Chciałaby, aby ta informacja znów była w Wikipedii.

– Wiem, że można kasować hasła automatycznie „botem” ale z tego co mi wiadomo to w Polsce nikt tego nie próbował. Jednak były natomiast takie przypadki w innych wikipediach, o ile dobrze pamiętam.

Co do drugiej części pytania to powiem tak: indywidualna osoba nie ma wpływu na to czy treść jest kasowana czy nie, bo na tej zasadzie to nie mogłoby być hasła o nikim kto by wyraził sprzeciw. Aby zobrazować taki przypadek wyobraź sobie, że masz informację o kimś kto jest przestępcą i żąda usunięcia hasła to nie może tego zrobić podobnie uźródłowionej informacji o skazaniu i tu działa ta sama zasada

– Jest osoba, której wbrew jej woli skasowano informację że jest członkiem PDH. Obecnie chce, żeby informacja powróciła. Co ma zrobić aby tak się stało? Czy człowiek który jest na Wikipedii absolutnie nie może mieć wpływu, co ktoś napisał na jego temat?

– Z praktyki to najlepiej skontaktować się z osobą, która tę informację usunęła i poprosić o motywy oraz wyjaśnienia. Dotyczy to również hasła PDH. Usuwający powinien odpowiedzieć, taki jest przynajmniej dobry zwyczaj.

– Czy sensowne jest to, że o usunięciu Partii Dobrego Humoru z Wikipedii nie decyduje politolog, czy ktoś od rozrywki, ale fizyk jądrowy? Przecież to tak, jak bym (jestem satyrykiem) recenzował podręcznik fizyki.

– W Wikipedii to działa tak, że administrator wykonuje decyzję z dyskusji, nie musi mieć wiedzy z danego zakresu, bo „fachowcy” zabierają zazwyczaj głos w dyskusji.

– Czyli jak Wikipedia wydałaby podręcznik fizyki, ja bym to fachowo zrecenzował, to byłoby wszystko OK?

– Teoretycznie tak, jednak pisanie książek w ramach projektu Wikibooks to trochę coś innego.

– Właśnie jak już jesteśmy przy książkach. Twórcą palindromów, zabaw słownych, jest Alef Stern, pisarz w którego książce „Poła Laska” w każdym rozdziale znajduje się co najmniej jeden palindrom. Jednak hasło Alef Stern wyrzucano z Wikipedii wielokrotnie co sam pisarz kilkukrotnie przytaczał. Batalia o usunięcie Sterna z Wikipedii rozpoczęła się już w 2009 roku, wtedy też usunięto wpis o książce „Poła Laska”. Podobna sytuacja miała miejsce w 2010 roku oraz w 2011. Dziś mamy rok 2012. Jako doświadczony wikipedysta jaki wpis zaproponowałby Pan, wpis hasła do Wikipedii, aby nikt nie usunął hasła Alef Stern i „Poła Laska”?

– W tych przypadkach nie mam zielonego pojęcia, bowiem tematyka jest mi kompletnie obca. Jeśli chodzi o proponowanie wpisów do Wikipedii to po prostu zebrałbym wszystkie dostępne informacje i je zamieścił, a także przeczytał dyskusję nad usunięciem haseł. Innej merytorycznej wiedzy w tym zakresie niestety nie posiadam. Nic więcej nie jestem w stanie powiedzieć. A co do Alefa Sterna, jak twórcy palindromów musiałbym przeczytać treść usuniętego hasła i się dopiero odnieść do sprawy. Po prostu mimo, że jestem doświadczonym wikipedystą nie mam wiedzy w każdym temacie stąd taka odpowiedź do hasła.

– Z rozmowy wynika, że Wikipedia rządzi się swoimi prawami, a cenzura nie jest obca wikipedystom. Utwierdził mnie w tym przekonaniu m.in. Stan Borys, który stwierdził wręcz, że hasła na jego temat tworzyli ci sami ludzie, którzy w PRL zakładali mu kneble na usta i cenzurowali jego teksty. Czy to prawda, że polską wikipedię tworzą cenzorzy z czasów komuny i stąd te problemy PDH i Alefa Sterna, „Poła Laska” oraz wielu innych haseł?

– Ze Stanem Borysem Raczej się nie zgodzę. Każda działalność rządzi się swoimi prawami, problem polega na tym, że są one ustalane „w praniu”. Na początku nie ma żadnych zasad, dopiero potem wprowadzane są kryteria encyklopedyczności, jest to trochę dziwne i powoduje niekiedy usuwanie haseł na masową skalę. Przypomnę, że tak było chociażby ze słabymi piłkarzami, gdzie po zaostrożeniu kryteriów wyleciało z automatu około 150 haseł.

Wikipedia jest Tworzona przez wolontariuszy więc mówienie, że tworzą ją cenzorzy z czasów komuny jest błędem. Bo problem leży w ustalaniu zasad na bieżąco – nie w jako takiej cenzurze hasła – jedynie przypadki oczywistych bzdur są rewertowane.

Co do przedstawionych haseł nie potrafię powiedzieć, bo nie znam tematów. Natomiast w wielu innych przypadkach o usunięciu decydują indywidualne kryteria i dyskusje robi się tak dla haseł które nie mają sztywnych kryteriów (jak np. w przypadku piłkarzy 15 występów w ekstraklasie, najwyższej lidze rozgrywkowej).

– Dziękuję Panie Łukaszu za rozmowę.

Z Łukaszem Lissowskim rozmawiał Fiatowiec

Źródło: [Media RP](#)